

Ахыр заман къачан болажакъ?

УЛЛУ АЛЫШЫНЬВЛАР БОЛМАЙ КЪАЛМАС

Армагеддон, Апокалипсис, Ахыр заман. Кюйге къарагъанда, Ер юзюнде бу лап кеп сёйленеген тема. Бу тармакъда янгыз палчылар, сигъручулар ва оьзге алдатывчулар «чалышмай», кино чыгъарагъанлар да арта кълмай. Бу гъакъда табиат балагъ болса, гъатта газ быргъы атылса да эсге алыш йибере.

Ибрагъим Ибрагъимов

Ислам дин ачыкъ этеген кюйде, Ахыр заман дюнья тозулмакълыкны англата ва Сорав алыв гюн гелгенликни белгилей. Шо Пюн ер юзюнде яшагъан гъар инсан, этген ишлерине жавап бермек учун, Аллагъны алдында туражакъ. Ахыр заман ва Сорав алынагъан гюн къачан болажакъны мекенли янгыз бир Аллагъ биле. Амма Пайхаммар ﷺ Сорав алынагъан гюн гелгинче болажакъ уллу ва гиччи белгилени гъакъында айтып гетген. Шолагъа таянып, биз Мугъаммат Пайхаммарны ﷺ уьмметине (демек, бизге) орта гъисапда нечакъы заман яшама кългъанны гъисабын чыгъармагъа къарамагъа бола. Гъар уьмметни яшаву янгы пайхаммарны геливию болгъунча узатыла. Демек, ягъудилени уьмметини яшаву Иса пайхаммар ﷺ гелгинче узатыла, хачперслени яшаву Мугъаммат пайхаммар ﷺ гелгинче. Яратгъаныбыз йиберген пайхаммаргъа инангъан гиши шо пайхаммарны уьмметинден бола ва ол Есибиз-

ден эки къадар шабагъатлана. Мисал учун, Салман Фарисини, Сугъайб Румини, Абдулагъ ибн Салямны, Наджашини атларын (оланы барысы булан Аллагъ рази болсун) гелтирмеге ярай. Эгер гелген янгы пайхаммарны инкар этегенлер ондан алда гелген оьзге бары да пайхаммарланы гери урагъан бола. Шолай болгъанда, ягъуди уьмметни башы Муса пайхаммарны ﷺ элчилигенден башлана ва Иса пайхаммар ﷺ гелгинче узатыла. Шо кюйде, хачперслени уьммети Иса пайхаммарны ﷺ элчилигенден башланып,

Мугъаммат Пайхаммарны ﷺ геливию булан тамамлана. Олай болгъан сонг, арада булай суал тувулунмагъа имканлы: таза Шариат бу дюньяда болажакъыбызны дазусун белгилегенми экен? Булай сорав тувулунагъаныны себеби Мугъаммат Пайхаммар ﷺ ахырынчы Элчи, ондан сонг башгъасы болмажакъ ва янгы уьммет де яшаву ёлун башламажакъ, бизин заманыбыз битип. Жавап да – дюр, белгилеген. Амма булайлыкны маънасын чечмеге башлагъынча, баянлыкъ бермеге сюер эдик: 1. Гъали не болур деп къоркъ-

гъанлыгъындан, бары да дюньялыкъ ишлерин де ташлап, адамланы адашдырмакъ тюгюл бизин мурадыбыз. Терсине, динибиз уйретеген кюйде, мунда даим кълар йимик чалышма тарыкъбыз ва болажакъ герти дюнья учун да чалышагъаныбызны ва яшажагъыбызны бу дюнья бар чакъы узатажакъбыз. Пайхаммар ﷺ булай айтгъан болгъан: «Эгер ахыр заман гелип, биревню къолунда орнагъылма герек яш бутакъ бар буса, шону орнатмай туруп эретурма болмай буса, орнатсын».

Номерде:

Ачувланмагъыз!

Медицина ораза тутма чакъыра

Бизин барыбызны да душманыбыз бир

Къатынны насипи — эрни аварасы

Къатын насипни туюсю нечикдир? Шо дюр энемжаяны туюсюнде, неге десе яшавубузну бир ренк булан суратламагъа бажарылмас. Насипни ийиси буса нечикдир? Шо дюр янгы биширилген пахлаваны ва ичинде гъали-гъали къайнагъан чайны ичеген уйню ийиси.

Айшат Агъматова

Къатын насип оьзю нечикдир? Шо мени агълуме ошай: анамны иссилиги, атамны гъай этевю, къызардашымны барышлыгъы, уланкъардашларыма

аркъа таяма болагъанлыгъы. Насип иссиликни де, гъай этивню де, барышлыкны да, инамлыкны да оьзюнде болдурмагъа болагъангъа да ошай. Мени насипим де лап шогъар ошай. Шо гёземелик тюгюл, яхшы кюйде къарагъыз, насип къырылыбызда, къол узатсакъ бола. Мени эсиме гелеген кюйде, насип деп айтмагъа ярай эгер янынгдагъы адам сенде янгыз къатынгишини гёрмей. Аллагъ яратгъан къатын йимик гёре ол сени, кемчиликлеринги де къабул эте, шолар ону гёзюнден къарагъанда яхшылыклар болуп гёрюне. Сени аваранг ону гъайына айлана буса, насип тюгюлму дагъы? Пуюп

къалгъан ашынг да ону кепин бузмай буса, насип чи?! Яда ойлашмай айтылгъан сёз ону сагъа бакъгъан янашывун алышдырмай ва эришивлюкте гелтирмей буса, нени англата? Шолай гезиклерде ол сабур-саламат кюйде, къолундан тутуп, къаршысында да олтуртуп, нени тюз айтмадынгни яда терс этгенингни англатыр. Ол сени уйререт, тарбиялар, неге десе огъар башгъа тюгюл. Яратгъаныбызны алдында намаз къылагъанда да, янгыз болмай, сени учун жавап берген адам булан жамиятта бусанг, насипни оьр даражасы тюгюлму дагъы?

Сауд Арабстанны тиштайпалары сайламагъа ва сайланмагъа болажакъ

Дюнъя информация къураллар билдирген кюйде, Сауд Арабстанны пачасы Абдаллагъ ибн Абдул Азиз бугюнлерде тамаша къарар къабул этген. Шогъар гёре, энниден тутуп тиштайпалар уьлкени ёлбашчылыкъ оьр идарасы – Шураны членлери болмагъа болажакъ. Ондан къайры, олар ерли гъакимиятлыкъ учунгъу сайлавларда да ортакъчылыкъ этмеге болажакъ.

Сауд Арабстанны пачасы къатынгишилени жамият яшавдан арек этмеге къаршы ва шоланы ихтиярларын яшавгъа гийиртмек учун оьзюнден болагъан ишни этегени булан белгили. Ал заманларда буланы ихтиярларыны гъакъында хабар юрюлмей эди буса, энни бу тармакъда алышынывлар этилмеге башлагъан. Шолай, 2007-нчи йылда пачаны буйругъу булан принцесса Жаугъара бинт Фагъд бен Мугъаммад бен Абдель Рагъман Аль Сауд бу пачалыкъда биринчилей оьр охув ожакъны башын тутта. 2009-нчу йыл пача къатынгишиге башгъа оьр къуллукъ тапшура – къызыяшланы ишлерине къарайгъан министрине орунбасары этип белгили. Бу йыл буса, уландар булан бирче къызыяшлар да охумагъа

болагъан илму-технический университет ачыла. Артдагы гъукму да пачалыкъдагы оьр къуллукъларда ишлейген ерли ругъани чалышычулар булан сёйлешивлер этилген сонг къабул этиле.

Мугъаммат Пайхаммарны хабасы Мычыгъыш республикада къалажакъ

Сентябрь айны ахырларында болгъан ажайып агъвалатгъа хоншу республикабызны къардаш мычыгъыш халкъы сююнгенин бёлюп, биз де олар булан гъакъ юрекден сююнебиз. Олагъа аявлу Мугъаммат Пайхаммарыбызны хабасы геле. Шону къаршыламакъ учун, Грозный шагъарны аэропортуна башында президент Рамзан Къадыров булан, ерли бары да гъакимиятны членлери гелген болгъан.

Аллагъны Элчиси къоллай болгъан сукарагъа ошайгъан бу савутну Грозныйге самолёт булан Англияны тахшагъары Лондондан гелтирген. Гьюрмет этип, къыйматлы савутну алдына Мычыгъыш республиканы президенти Рамзан Къадыров, Гьукматыны членлери ва оьзге бары да ёлбашчылары

чыгъа. Рамзан Къадыров самолётгъа гётерилип, тенгсиз багъалы аламанты оьз къолу булан алып, анадаш ватанына тюшюре. Хабаны алып, республиканы башы, ёлну узатагъан оьзге бусурманлар Грозный шагъарны жума межитине багъып онгарыла. Онда о замангъа минглер булан къарап турагъанлар жыйылгъан болгъан.

Аэропортдан межитге ерли бир-нече чакъырым ёлну эки де ягъасында республиканы халкъы адам коридордай тизилелер. Хабаны башы ачылгъан машинге салып элте ва шону жыйылгъанлар рагъат гёрмеге бола.

Бу савутну Мугъаммат Пайхаммар къоллайгъаны гъакъда токъташдырылгъан мекенли ерлерде айтыла. Сонгъа таба хаба Пайхаммарны Фатима дейген къызын алгъан дёртюнчю халифа Али ибн Абу Талибге (Аллагъ огъар рази болсун) тюше. Оланы варислерине бир бутагъы Англиягъа гечгенде гъали болгъунча хабаны шонда сакълай болгъан. Кёбюсю айтылгъан адамлар ажайып къыйматлы бу савутгъа еслик этмеге сюе болгъан. Амма Али халипаны варислери хабаны Рамзан Къадыровну къолуна тапшурмагъа тюзе гёре. Энниден тутуп хаба Мычыгъыш республикада къалажакъ деп айтыла.

Къызылюрт районда «Ислам ва маданият» деген теманы гъакъында жыйын оьтген

Къызылюрт районда оьсюп гелеген наслу тарбиялауу масъаласын унутмай. Шо мурат булан район центрде де, юртларда да тюрю-тюрю агъвалатлар, жыйынлар оьтгериле. Аслу гъалда бу иште районну администрациясы ругъани къуллукъчулагъа таяна. Шолайлыкъда, сентябрь айны ахырларында Къызылюрт район администрацияны сиптечилиги булан, маданият тармакъда ишлейген ерли касбучулары ва ругъани къуллукъчулары бирче оьтгерген жыйыны Къызылюрт шагъарда болду. Бу гезик ёлугъув «Районну маданият идараланы оьсюп гелеген наслу тарбиялауда этеген гъаракаты» деген темагъа гёре оьтгерилди.

Чыгып сёйлегенлер – район администрацияны башчысыны орунбасары Х.Беркиханов, Къызылюртну баш жума межитни имамыны кёмекчиси А.Магъамматов, шо межитде тиштайпалар булангъы ишни юртеген А.Магъамматрасулова – жамиятны ругъ-къылыкъ тарбиялауунда ва оьсююнде Ислам динни уллу ерини гъакъында айтдылар. Масала, сёйлегенлени бириси «Ислам ва маданият» деген темагъа доклад охуу.

– Биз билегеник йимик, не замандан берли де Дагъыстанда дин чыдамлыкъ, миллет абурлав, адамгъа сый этив оьмюр сюрген, неге тююл мундагы халкълар гъакъылы ва терен ой къуруву булан белгили болгъан. Дагъыстанлылары айры

яхшы хасияты – маслагъат – гечмеге, гелишликте, рагъмудукъгъа, языкъсынывгъа ювукъ болмагъа кёмек эте гелген. Жагъиллерде кылыкъны тебен даражалыгъы ва биревден де уьлгю алмайгъанлыкъы, олагъа сюйген-сюйгенин этип юрюмеге ёл ача, енгил къазанывну алгъа сала, закон бузувну сан да гёрмейген эте. Бизин инилерибиз, уланларыбыз оьзлени ва башгъаланы яшавун пуч этеген кююне парахат кюйде къарамагъа ярамай. Гъарибиз оьз кылыкъыбызны уьстюнде ишлесек, хасиятыбызны яхшы янгъа алышдырмагъа къарасакъ, айлана якъ да таза болур, яхшылыкъгъа айланыр. Бирибиз де агъасын, инисин, уланын яда оьзге къардашын ичгичи, наркоман, жинаятчы болгъанны сюймес. Шо саялы, тюз яшайбызмы, авлетлерибизге яхшы уьлгю гёрсетебизми экен деп, ойлашып къарамагъа тарыкъбыз. Жагъиллени буса, багъасы ёкъ ва бир керен берилеген яшавун не муратлагъа багъышламагъа хыялы экени гъакъда ойлашмагъа чакъырар эдим. Бугюнлерде ислам билимлени алмакъ учун, бары да имканлыкъланы къоллап болгъанны, озокъда, сюер эдик. Оьз тарихин, къайдан чыкыгъанын билмейген ва Ислам байлыкъланы гъакъында англаву ёкъ адамгъа тарбиялы деп айтмагъа бажарылмай. Жыйында чыгып сёйлегенлер сёзюн тамамлагъанда адамланы тувулунгъан сорауларына толу жаваплар берди.

Дылымда янгы мадраса ачылгъан

Бугюнлерде Къазбек районну Дылым деген юртунда Али гъажи Азаевни аты тагъылгъан янгы мадраса ачылгъан. Бу шат жыйында Дагъыстанны муфтиси Агъмат гъажи Абдулаев, району ругъани къуллукъчулары, чакъырылгъан оьзге къонакълар ортакъчылыкъ этди.

Мадраса ачылывгъа багъышлангъан жыйында Къазбек району имамы Казим гъажи Темирбулатов Али гъажини атасы Муса Азаевге оьз харжына къурган охув ожакъ саялы баракалла билдирди. Али Азаев сав заманында мадраса тургъузмагъа гъасирет кюйде оьлюп гетди. Амма Аллагъны кёмеги булан атасы уланыны шо умутун яшавгъа чыгъармагъа болду. Уьч къабатлы бу мадрасада 140 адам охумагъа болажакъ. Гележекде шо санавну 240-гъа ерли артдырмагъа хыял бар. Охув класлар, дёртер охувчугъа онгарылгъан уьйлер, компьютер класс, ашуьй, китапхана, намаз къылагъан ер, докторлар учунгъу айры ер арив безендирилген.

www.islamdag.ru деген сайтдан алынгъан

<p>Учредитель Благотворительный фонд «Путь». Газета печатается по согласованию и одобрению Духовного управления мусульман Дагестана</p>	<p>Редактор Абдул-Азиз МИЧИГИШЕВ</p>	<p>Свидетельство о регистрации ПИ № ФС 77-42079 от 24 сентября 2010 г. Индекс 51325 При перепечатке ссылка обязательна.</p>	<p>Тираж 3.350 экз. Адрес редакции 367015, РД, г. Махачкала, ул. Азиза Алиева 2. Тел.: (8722) 61-00-64.</p>
<p>Редакционный совет Председатель редакционного совета муфтий РД Ахмад-хаджи АБДУЛАЕВ Асхабали МУРЗАЕВ</p>	<p>Дизайн, вёрстка Лейла ГУСЕЙНОВА</p>	<p>Набрано и сверстано на компьютерной базе газеты «Ас-Салам». Отпечатано в ООО «Дом печати» по адресу: пр-т Акушинского, 20.</p>	<p>По вопросам подписки и доставки обращаться по телефону: по Республике Дагестан — 8-988-699-28-24 по г. Махачкале — (8722) 914-222.</p>
<p>Главный редактор Патимат ГАМЗАТОВА</p>	<p>Менеджер Мухаммад ХИРИЯСУЛАЕВ Абдусабир АХМЕДОВ</p>	<p>Газета зарегистрирована Федеральной службой по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций.</p>	<p>E-mail: assalamweb@gmail.com; www.assalam.ru</p>

Ахыр заман къачан болажакъ?

1 « Абдулла ибн Умар булай айтган болган:

«Дюнъя учун даим яшажакъ йимик чалыш ва ахырат учун буса, тангала оьлер йимик ишле».

Шо саялы бизин макъалабызны мурады – адамлагъа Къыямат гюн гелгинче аз заман къалгангъа етишдирмек, олар бу дюнъядагы яшавуну маънасыны гъакъында ва тюз яшаймы деп ойлашып къармакъны эсине салмакъ.

2. Бу макъалада олай-булай болма герек деген ой къурувгъа асасланып бир сёз де язылмаган. Бу макъала Сыйлы Китап – Къуръангъа, Пайхаммарны ﷺ суннетине, сонг сав уьммет къабул этген алимлини сёзлерине таянып язылган.

3. Биз Ахыр заман ва Мугъамат Пайхаммарны ﷺ уьмметини битежек болжалыны, Сорав алынаган гюн къачан болажакъын тутдуруп айтмайбыз. Биз инамлы далилге ва билими булан абур къазанган алимлини англатывларына асасланып, шо болжал къачан болма имканлы экенин токъташдырмагъа къарайбыз. Демек, башлайыкъ. Аль-Бухари етишдирген Пайхаммарны ﷺ токъташган гъадисинде булай айтыла: «Алдагы уьмметлер булан тенглешдиргенде сизин бу дюнъяда болувугъузну оьлчевю экинни намаздан сонг ахшам намазны вакътиси болган чакъы вакъти».

Аль-Бухари етишдирген башгъа гъадисде булай айтыла: «Сизин ва китап агълюню уьлгюсю ялчылыны ишге алагъан гишини уьлгюсюне ошай. Ол булай сорай: «Ким эртенден тюш болганча мени пайдама бир кират (багъалы ташланы оьлчевю) учун ишлежек?»

Айтылган ишге ягъудилер гирише. Сонг ол адам: «Тюшден экинниге ерли ким бир киратгъа ишлемеге рази?» – деп сорай. Бу ишни де хачпереслер озюне ала. Сонг ол: «Экинниден тутуп ахшам болгъунча ким эки киратгъа ишлер?» – деп сорай. Бу ишни де сиз, бусурманлар, аласыз. Ягъудилер де, хачпереслер де разисизлик билдирип, булай дежек: «Неге биз кёп ишлеп аз алабыз?» Шо гъар оланы ишге алган адам булай дей: «Сизге бережекни аз этгенменми дагы?» Олар да: «Ёкъ, этмегенсен», – дей. «Олагъа бергеним мени оьрлюгюмден, яхшылыгъымдан», – дей ишге алагъан гиши».

Тенглешдиривни кёмеги булан бу эки де гъадислерде Пайхаммар ﷺ Исламны уьммети ягъудилени ва хачпереслени алдагы уьмметлерине гёре бу дюнъяда нечакъы заман оьмюр сюрежегин гёрсете. Шолайлыкъда, Ислам уьмметини дюнъядагы болжалы – экинниден ахшам болган чакъы мезгил. Ягъудилени болжалы – эртенден

тюш болгъунча. Хачпереслени – тюшден экинни болгъунча. Шолай болганда ягъудилени заманы хачпереслени ва бусурманланы къошган заманына тенг геле, неге тюгюл биринчилер гюнню яртысын ишлеген. Гъадисге гёре, бусурманлар ва хачпереслер буса экевю де бирче гюнню экинчи яртысында ишлеген. Бу гъадислер нени гёрсете, шолардан нени англамагъа болабыз? Шондан англашы-

2 минг йылдан артыкъ, хачпереслени яшаву буса – 600 йыл. Сонг гъисап этивлер ачыкъ этеген кюйде, ягъудилени болжалы = 2000 – 600, демек, 1400 йыл ва уьстевюне бираз къошум йыллар. Гъадислени етишдирегенлер ва тарихчилер айтаган кюйде, шо къошум йыллар юз йылдан артыкъ. Шолай болган сонг, ягъудилени болжалы – 1500 йылдан артыкъ. Биз айтган кюйде, уьмметни болжалы =

Ислам рузнамагъа гёре, биз гъали 1432-нчи йылда яшайбыз. Демек, Ахыр заман болгъанча 68 йылгъа ювукъ бар. Пайхаммар ﷺ билдиргенге гёре, Ахыр заман къопганча шо 68 йылны ичинде уллу ва гиччи алааматлар болмагъа тарыкъ. Шоланы ичинде имам Магъдини (Аллагъ огъар рази болсун) геливю; налатлы Дажжал арагъа чыгъыв; Иса пайхаммарны ﷺ Ерге тюшювю; яьжуж-маьжуж къавумну

68 йылдан имам Магъдини (Аллагъ огъар рази болсун) гъакимлигини къыркъ йылын тайдырса, 28 йыл къала. Амма имам Магъдиден сонг да биз эсгерген алааматлар болмакъ учун заман къала. Шо 28 йылдан эсгерген алааматланы да тайдырмагъа тарыкъ. Къалган алааматлар яшавда болмакъ учун нечакъы заман гетежегин китапларда табып болмагъаным саялы, шо гъакъда мекенли бир зат да айтмагъа болмайман. Нечик болса да, оьрде айтылган сёзлерден англашылагъан кюйде, биз Ахыр замангъа ювукъ вакътиде яшайбыз. Шу заманларда уллу алааматлар да болмагъа тарыкъ. Шоланы арасында лап биринчиси имам Магъдини (Аллагъ огъар рази болсун) геливю.

Шо саялы, бусурманлар, бизге имам Магъди (Аллагъ огъар рази болсун) гележек деген агъамиятлы масъаланы гъакъында унутмагъа ярамас. Шо заманлар бирденюкъ гелип къалса, бизге не этмеге тюшер? Къуръандан белгили йимик, шо дюр инсан тарихде болмагъандай сынавлар болажакъ заманлар. Шо къыйынлы заманларда гъар адам къайсы буса да ёл сайлама тарыкъ болажакъ ва бу ёл танглавада аслу ерни иманны къаттылыгы агъамиятлы болур. Бу заманларда Ер юзюнде болмагъандай питне яйылажакъ ва Дажжал гележек, ондан алдагы пайхаммарлар да, сыйлы адамлар да сакъланмакъны Аллагъдан тилей болган. Гъадислерде Мугъамат Пайхаммар ﷺ шо гъакъда уьмметге билдире болган.

Шо саялы гъарибиз иманын къатты этмеге борчлу ва бу гъаракатда Рагъмулу Аллагъ бизге рутъ муаллимлени – иманны чыныкъдырмагъа ва рутъны тазалыгъын сакъламагъа кёмек этеген гъакъгерти шайхланы берген. Уллу алимлини сёзлеринден билегеник йимик, имам Магъди (Аллагъ огъар рази болсун) накъшубанди тарикъатны устазы болажакъ. Яратгъаныбызгъа таби болмагъа ва гъакъкъыатгъа уьйретеген тарикъатны ёлуна тюшгенлер бугюнден тутуп имам Магъдини (Аллагъ огъар рази болсун) янында болмагъа уьйренмеге башлагъан.

Яратгъаныбыз Аллагъ бары да бусурманлагъа иманын къатты этмеге, игъсанын камилешдирмеге кёмек этсин. Неге тюгюл, имам Магъдини (Аллагъ огъар рази болсун) янында янгыз гъакъ юрекден инанганлар болажакъ ва игъсанны яхшылыгъындан Аллагъ бусурманланы якъллажакъ, олагъа гюч бережек, юреклерине Дажжалдан къоркъмайгъанлыкъ салажакъ. Амин!

лагъан кюйде, Ислам уьмметни болжалы бир минг йылдан артыкъ болажакъ. Неге? Неге десе гъадисде айтылагъаны йимик ягъудилени болжалы бусурманланы ва хачпереслени бирчеги болжалына тенг. Гъадислени етишдирегенлер токъташдыраган кюйде буса, Мугъамат Пайхаммар ﷺ гелгинче ягъудилер 2 минг йылдан артыкъ оьмюр сюрден, хачпереслер буса – 600 йыл. Гъали ойлашып къарасакъ, булай натижагъа гелмеге болурбуз.

1. Ягъудилени болжалы = бусурманланы болжалы + хачпереслени болжалы.
2. Хачпереслени болжалы – 600 йыл. Шо гъакъда Салман аль-Фариси етишдирген гъадисде де айтыла: «Иса пайхаммарны ﷺ ва Мугъамат Пайхаммарны ﷺ аралыгы – 600 йыл». Оьрде айтылгъандан булай натижа чыгъармагъа ярай: бу дюнъядагы бусурманланы болжалы = ягъудилени болжалы – хачпереслени болжалы. Шолайлыкъда, бирче санагъанда ягъудилени ва хачпереслени бирче яшавуну болжалы

ягъудилени болжалы – хачпереслени болжалы. Шолай болганда, бусурман уьмметни болжалы = 1500 – 600 = 900 йыл артыгы булан. Шо 900-ге дагы да 500 къошабыз. Мунда: къайдан гелген 500 йылдыр, деген сорав тувлунмагъа ярай. Неге 500? 600 яда 700 йыл неге тюгюл? Сад ибн Аби Вакъас етишдирген гъадисде булай айтыла: «Ярым гюнге артгъа теберилген булан Аллагъны алдында мени уьмметим осал болмагъа умут этемен». Садгъа: «Ярым гюн деген не болжалдыр?» – деп сорагъанда, ол: «Беш юз йыл», – деп жавап берген. Натижада, бизин уьмметни яшав болжалы орта гъисапда 1400 йылдан артыкъ болажакъ. «Бираз артыкъ» деген нече йыл бола экен? «Аль-кашф» деген китабында имам ас-Суюти Магъди (Аллагъ огъар рази болсун) геливюне баянлыкъ берип, булай яза: «Далиллер ташдыраган кюйде, бу уьмметни болжалы бир минг беш юз йылдан артыкъ болмас».

чапгъыны; Даббат уль-Арзи деген сёйлеп болагъан гъайванны чыгъыву; Понешни гюнбатардан тувлуву; сав дюнъяны бийлейген тюгюл яйылыв; Шамгъа (гъалиги Сурияны топурагъы) багъып адамланы къачдырар Ади деген ерде от тюшюв; Къуръанны ёкъ болуву, адамланы эсинден де, китап даражада да; эфиоплар булан Каабаны бузуву.

Ибн Гъажар аль-Хайтами «Алаамату Магъди Мунтазар» деген китапдагы гъадисге асасланып, имам Магъди гелген сонг, ол 30 яда 40 йылгъа къалажакъ дей. «Ашрату саати» деген китапда да ташдыралагъан кюйде, имам Магъди (Аллагъ огъар рази болсун) адамланы арасында 40 йыл туражакъ. Шо заманны ичинде ол Таиф шагъаргъа баражакъ, Макканы ёлбашчысы оьлютюрюлежек, Хурасанда Гъашимий чыгъажакъ ва ш.б. Демек, къалган шо 68 йылыны ичине имам Магъдини (Аллагъ огъар рази болсун) къыркъ йыллыкъ гъакимлиги де гирежек. Сонг, шо

Ачувланмагъыз!

Юрекни тазалав булан ругъ якъдан тарбиялав адамны яман амаллардан азат этер. Инг алдын ачув, тез кызагъанлыкъ йимик терс хасиятлардан арчылма тюше.

Гъасан Амаханов

Адамны шолай гъислер булан кършалгъан ич яшаву оълюк ва ачув булан толгъан, ону башын кърсалав ва къабунув елей. Шоллукъда ол оъюн тутуп болмай ва ону гъакъылы тунукълаша. Бизин напсыбызны гъайван гъислерден, енгме кыйыбн къастлардан оъзюбюзю ягыбыз ва чыдамлыгыбыз сакълама болур. Ала-саладан тувулунагъан кърсавлу мюгълетлерде сабурулугъун сакъламакыны къастын этме герек.

Абу Дарда бизин Пайхаммаргъа: «Сен магъа айт, женнетге нечик тюше бола?» – деп сорагъан. Расулуллагъ: «Ачувланма!» – деп жавап берген. Арадан бироз заман гетип, бирдагъы асгъаба Пайхаммаргъа: «Кёп санавдагъы буйрукъланы эсде сакълама мени гючюм етишмей! О Расуллагъ, ярай буса, магъа насибимни тапма ёл гёрсет!» – дей.

Бу да шо ёрукъдагъы «Ачувланма!» – деген жавапны ала. Олай да оъзге тюрлю сыйлы гъадислерде де: «Аллагъ ачувун сакълап болагъанланы кемчиликлерин яшырыр»; «Аллагъны къулу учун, Ондан якълав табывда ачувун «ютуп» болувдан яхшы «ютум» болмас!»; «Нарт йимик адамны йыкъгъан

гиши тюгюл, ачувланмакъдан оъюн сакълап болгъан гиши гючлю», – деп айттыла.

Пайхаммарлар оъзлени насигъатларында бизге ачувланывдан нечик оър гелмекни гёрсетген. Гечип бажармакъ шо иште лап пайдалы ёл. Юсуп пайхаммар оъюн кыйыксыгъан, гъатта оьлтюрмекни къастын этген агъа-инилеринден оьч алма имканлыгы болса да, олардан гечген. Шо заман олар гъёкюнген ва, огъар берилип, булай деген: «Ант этебиз, Аллагъ, гъакъ герти кюйде сени яратып, бизден оьрге салгъан. Янгылыш иш этип, гертиден де биз гюнагылыбыз» («Юсуф» деген сура, 91-нчи аят).

Шону уьстевюне де, оъзюню шолай янашыву булан кёп асруланы боюнда оьр кылыкылыкыны уьлгюсюн гёрсептип, Юсуп пайхаммар булай деген: «Бугюн сиз такъсыргъа тартылмайсыз, сизге айып да салынмай. Аллагъ да сизден гечсин. Нечик чи, Ол лап рагъмулуланы да рагъмулусу» («Юсуф» деген сура, 92-нчи аят).

Языкысынын-рагъмулу янашывланы тизив мисаллары Пайхаммарны яшавунда кёп болгъан. Макканы къолгъа алгъан гюн ол агъаву Гъамзатны оьлтюрген ва бавурун чыгъарып алгъан Хиндадан гечген. Ондан кыйры да, Расулуллагъ ашгъа авур кызы Зайнапны тюени уьстюнден алып атгъан Хабир бин Асаддан оьч алма кърарамагъан. Дадабыз Мугъамматны яшавунда олай мисаллар ажайып кёп болгъан.

Пайхаммар бир заманда да эсин ютмагъан, кърсалавлу-ачувлу болмагъан. Амма кимесе-биревню яшавуна байлавлу яман къаст этиле яда ону ихтиярлары кыйыксыгыла буса, ол ачувлангъан, адиллик-тюзлюк ерине гелмейли ачуву да таймагъан. Шону булан бирге, оъзюне тиеген ишге байлавлу болуп, бир заманда да ачувланмагъан. Расулуллагъ оьз пайдаларын якълап айланмагъан. Тарихчилер ол оъзюню пайдасына дамагъкарлыкъ этип, бирев булан сама да эришген-тартышгъан деген мисалны гелтирме болмай. Ол шо кылыгы булан Аллагъны яныннан шабагъ-

атлана ва Къръанда белгилене: «Гъей Мени вакилим! Аллагъны рагъмулугъу булан олагъа гъаким болдунг! Эгер сен юрегинг булан хатирсиз ва рагъмусуз болгъан эдинг буса, олар сенден арек таяр эди. Шолай болгъан сонг, олардан геч, олар учун да Аллагъдан гечмекни тиле («Али Имран» деген сура, 159-нчи аят).

Оьрде эсерилген гъадислерден ачыкъ болагъаны йимик, бусурман адам янгыз Аллагъ учун ачувланма болагъанны айрыча ташдырар эдим. Ачувубуздан уьстюн гелме ва эки де дюньяда сабурулукъгъа ес болма Аллагъ кёмек этсин! Амин.

Оъзюн-оъзюн оьлтюрмек — уллу гюнагъ

Аявлу бусурманлар! Къудратны Еси, Оъзю яратгъанланы арасындан инсанны айырып, огъар уллу гюрмет этген. Ол кёкдеги ва ердеги бары да затланы бизге таби этген. Адамны яшавуна, къраркърасына, намусуна, мал-матагъына байлавлу жинаятчылыкъланы къадагъа этген Къудратны Еси. Адамны яшавуна, къраркърасына, мал-матагъына тохунагъанлагъа кыйтарышын этмекни гёрсете. Къудратны Еси, бугътан ва зиналыкъ учун такъсыр гёрсете туруп, адамны намусуна тиеген жинаятчылыкыны къадагъа этген. Уру учун такъсыр гёрсете туруп, Ол адамланы мал-матагъына байлавлу жинаятчылыкъланы къадагъа

этген. Башын манг этеген затланы къоллагъаны учун такъсыр гёрсете туруп, адамны гъакылына байлавлу жинаятчылыкыны къадагъа этген. Шолар барысы да бир муратгъа: инсан абурулу, лайыкылы, аманлыкъда яшасын учун ону яшав байлыкъларын аман сакълавгъа бакъдырылгъан.

Магъаммат-Амин Магъаматрасулов

Аявлу кърдашлар ва кызардашлар! Аллагъ бусурман адамгъа янгыз башгъалагъа къраршы тюгюл, оъзюне къраршы жинаятчылыкъ этмекни де гери ургъан. Къудратны Еси оъзюн оъзю оьлтюрювню ва адамгъа ажжал тапдырагъан бары да затланы къа-

дагъа этген. Оъзюн-оъзю оьлтюрюв, суицид – шо адамны иш этип яшавдан гетивю.

Яшавда нелер болса да, гъаллар нечигилейине айланса да, инсанны оъзюн яшавдан магърюм этме ихтияры ёкъ. Шо ишни гертилейген гъеч себеп ёкъ. Динни гёзюнден къраргъанда, ким эте буса да, - оьлтюрюв – уллу гюнагъ. Эки яндагъы адамланы оьлтюрюген атылывланы этеген оъзюн-оъзю оьлтюрювлени Ислам дин булан бир аралыгы да ёкъ. Шо Аллагъ налатлагъан бек авур гюнагъ иш.

Пайхаммар булай айтгъан: «Ким, тавдан атылып, оъзюн-оъзю савут булан оьлтюрсе, жагъаннемни отунда оъзюн шо савут булан оьлтюрёжек».

Эгер ала-саладан башыгъызгъа оъзюгюню оъзюгюню оьлтюрмекни ою гелип, илинип къалып, сизин гызарлай буса, дуалар охугъуз, ибадат этигиз, Аллагъдан аркъатаяв излегиш, гъакылыгызыны ачмакыны тилегиз, уьюгюзден чыгып, паркда олтуругъуз, гъар тюрлю ишлер булан машгъул болугъуз, гёгюрчюнлеге ем ташлагъыз, орамлардан гезегиз, межитге барыгъыз, межитни кырында эретуруп, къраршы гелген адамлар булан хабарлагъыз. Шолар сизин оюгъузну башгъа затлагъа бакъдырыр ва сизин башыгъызда тувулунгъан гъалну янгыдан анализ этме имканлыкъ берир. Оьрде айтылгъан сёзлеге гёре, оъзюн-оъзю оьлтюрюв яда оъзюню савлугъуна зарал этив Яратгъаныбызны алдын-да уллу гюнагъ иш гъисаплана.

Оьлюм даражагъа гелтиреген затланы къоллайгъанлар да оьз савлугъуна зарал гелтирегенлерден гъисаплана. Мисал учун, тамакю тартагъанлар. Неге тюгюл, тамакюню къраркърарагъа заралы гъакъда тезден берли белгили. Тамакю тартагъанлар, сёзсюз кюйде, гюнагъ иш эте. Эгер адамны оьлюмюню себеби тамакю тартыв болса, ол – оъзюн-оъзю оьлтюрювчю. Тамакю тартыв булан гюнагъ къазанагъанлар тезлик булан товбагъа тюшме герек. Олай да Къудратны Еси инсангъа оьз гъакылына байлавлу жинаятчылыкъ этивню де: ичкини, наркотиклени ва ш.б. къоллавлу гери ургъан. Пайхаммар булай айтгъан: «Аллагъ хумар этеген, эсиртеген затланы, олай да шоланы гъазирлейгенлени, шологъа заказ берегенлени, къоллайгъанланы, шолар булан къонакъ этегенлени, ер-ерге ташыйгъанланы, ташып гелтирегенлени, сатагъанланы ва сатып алагъанланы да налатлай». Адамны гъакылынын айландырагъан затланы арасындан инсанны савлугъуна ва гъакылына лап кёп зарал гелтирегени наркотиклер. Наркотиклени къоллайгъанлар – ачыкыгъа чыкымай турагъан оъзюн-оъзю оьлтюрювчюлер экенге шеклик тувулунмай. Гъадислерде айтылгъан кюйде, олар жагъаннемни отунда даим яллажакъ. Манг этеген затлагъа адамлар нечик атлар такъса да, шолар барысы да – гъарам, шоланы барысы да къадагъа этиле. Шолай гюнагълардан бизин Аллагъ сакъласын! Амин.

Медицина ораза тутма чакыра

ПАЙХАММАР ﷺ: «ОРАЗА ТУТУГЪУЗ – САВ БОЛАРСЫЗ», – ДЕП АЙТГЪАН

О инсанлар, Къудраты Еси Яратгъаныбыз, бизге уллу ихтибарлык бере туруп, Озьюню Китабында – Сыйлы Къуръанда – алда яшагъан муъминлеге йимик, ораза тутмакны буюргъан. Гъакъ юрекден ва бютюнлей Аллагъга ﷻ берилип, сыйлы Рамазан айда ораза тутуп, оър инсаплыкны гёрсетме къаст этигиз. Аллагъдан ﷻ къоркъугъуз ва бир заманда да иблисни ёлу булан бармажагъызгъа товбагъа тюшюгюз. Аллагъдан ﷻ кёмек тилегиз ва Есибиз сизин Озьюню пайхаммарлары ﷺ гёрсетеген ругъландырывчу билимлене ёлуна бакъдыдыр.

Макъаланы онгаргъан
Гъамит Къарагишиев

Ораза – о янгыз ашны, сувну ва эр-къатын аралыкъланы гери урув тюгюл. Ораза тутагъан адам оразаны сырларына къаршы чыгъагъан гъар сёзден ва ишден сакъ болма герек. Гъадисде бизин Пайхаммар ﷺ булай айта: «Ораза – о бару ва сизин къайсыгъыз да ораза тутгъан бусагъыз, эрши сёйлемегиз ва гюнагъ иш этмегиз, эгер кимесе бирев сизин кепигизни бузса Яда ябушмакъ ва эришмек учун питне сала буса, хатиргизни къалдырагъан адамгъа: «Багъышлагъыз, мен ораза-ман», – деп айтыгъыз» (Бухари ва Муслим). Ойлашагъан адамлар учун оразаны къыйматыны ва пайдасыны гъакъында таманчакы язылгъан ва айтылгъан, биз буса ону медицина аспектлерини гъакъында хабарлама сюебиз. Кёплер о къаркъарагъа нечик дарман экенни гёз алгъа гелтирип де болмай, шону уъстевюне де, кёбюсю гезиклерде ораза къаркъара учун мысгъыллава ва жаза деп гъисап эте. Бу тармакъда оьтгерилеген илму ахтарывлар буса, оразаны савлай къаркъарагъа дарман гъисапда этеген такъсирини гъакъында ажайып, маълуматлар бере. Ач болув сав этивню къайдасы гъисапда 1952-нчи йыл СССР-ни савлукъ сакълав министрлиги булан къабул этилген, тюсю, шо гъакъда гент кюйде малим этилмеген. Совет девюрдеги профессорлар Николаев ва Нилов 1967-нчи йыл булай язгъан: «Шагъарларда экологияны бузукълашгъаны булан байлавлу болуп, савлугъун беклешдирмек, шлаклардан ва артыкъ майлардан тазаланмакъ учун, адам йылда уъч жумадан аз ва дёрт жумадан кёп болмагъан къадрда ач турма герек». Ачлыкъ – къаркъара учун гючлю чалкъыны, шону барышында ону сакълайгъан гючлер мекенли хозгъалыв

ала. Бизин къаркъарабыз булай къурулгъан: гелеген аш токъталса, ону бары да гючлери, къаркъарадан шлакланы, авруйгъан тканьланы ва зараллы микробланы чыгъарып, ону тазаламакъ учун пайдаландырыла. Кюйге къарагъанда, ислам дин яратылгъандан берли бусурманлагъа борч этилип гёрсетилген оразаны сыры шонда болма ярай. Илму буса къаркъарагъа ачлыкны пайдасыны гъакъында янгыз он тогъузунчу асруда айтма башлагъан. Пайхаммар ﷺ гъалиден 1400 йыл алда билдирген гъадисде буса: «Ораза тутугъуз – сав боларсыз», – деп айтылгъан. Бугюн къайсы буса да бир аврувну сав этивде ачлыкъ, медицина диета, яда къайсы буса да бир тюрлю продуктланы дазуландырыв къолланмай къалмай. Ахтарывчулар, сынавлар оьтгерип, къаркъараны тазалавда оразаны, ажайып гючю барлыкны ва гъатта янгы къабунгъан рак аврувну ёкъ этме де болагъанны исбатлагъан. Айырып айтгъанда Берглоу булай яза: «Сёзсюз кюйде, къаркъараны микроблардан тазалавда оразаны таъсирли маънасы бар». Ачлыкъ юрютегенлеге тергев эте туруп, алимлер оланы савлугъу яхшылашагъанын ва гъар тюрлю аврувлардан сав болагъанын англатма болмайгъан кюйде къолай болагъанын эс этген. Олар рамазан айда ашдан сакъланмакъ къанда холестеринни белгилли кюйде кемивюн, юрек аврув-

ну аз болувну исбат этген. Алимлер шолай гъасилге гелегени бу янгыз бир мисал тюгюл. Сав дюньяда бир-биринден гъасил болмайгъан башгъа-башгъа ахтарывчулар адамны къаркъарасы учун оразаны пайдасына байлавлу ажайып гъасиллер чыгъаргъан. **Германияда:** Ачлыкны таъсирин ахтара туруп, алимлер къайсы ашны да, сувну да гери уруп, 10 сагъатдан 15 сагъатгъа ерли энгил ишлени де кютюп, азында уъч, кёбюнде дёрт жума ач турмакъ бек пайдалы деген гъасилге гелген. **США-да:** Ораза къанда шекерни къадырына, ва ашкъазанны сувуну туршулугъуну даражасына онгайлы таъсир эте, гъеч дармансыз оланы нормасын тийишли ёрукъда сакълавлу сынавлар булан исбатлагъан. **Китайда:** Алимлер гъисап этеген кюйде, йылда бир айны узагъында ач турмакъ – шо яшавну ва жагъилликни кюрчюсю. **Украинада:** Одесса медицина институтну алимлерини ахтарывлары гёрсетеген кюйде, ач турув, къаркъарадан агъуну къайсы дармандан да яхшы чыгъара. Мисал учун, оразаны заманында къаркъарадан аммиакны чыгъарыв юз керен арта. **Россияда:** Дагъыстан медицина академияны медицина илмуланы доктору М. Магъаматов адамны йыллыкъ биоритмаларыны алышыныву рамазан айгъа рас гелегенин исбатлагъан. Яни, шо заман къаркъараны гелеген йылгъа

янгыдан кюйлев юрюле. Шо заман къаркъарада ашны сингдиреген бары да секрециялар басылтыла ва шо саялы, ашны сингдиреген секрецияланы активлиги тебенлешегенге гёре, ярыкъ заманда къаркъара ону авур къабул эте. Шо саялы рамазан айда ораза тутмайгъанланы ашкъазан – ичек санларындагъы аврувлар оьрчюйгени эс этиле. Ач турагъанда къаркъарада не гъал тувулуна? Аш сув булан бирге бизин къаркъарабызгъа тышдан токсинлер ва микроблар гире, майлар, белоклар ва углеводлар булан бирге жыйыла. Рамазан айда аш гирмейген къаркъара, микробланы, гъар тюрлю шишиклени тозуп, жыйылгъан затны пайдаландырма башлай, неге десе, къаркъарадагъы бары да зараллы ва пайдалы веществоланы ишлетмек учун аш герек. Шоллукъда, бизин къаркъарагъа пайда гелтирмейген артыкъ затлардан тазалав бола. Шогъар гёре гъалиги клиникаларда адамланы дарманлар булан сав этив булан янаша ачлыкъ булан да сав этив къайда да пайдаландырыла. Шолар барысы да къаркъара учун ону пайдасын гёрсете. Эгер нерв-психология пайдасыны гъакъында айтса, шогъар да ону кёп пайдасы бар. Шо ягъындан алгъанда, адамда Аллагъдан къоркъувну тарбиялав лап агъамиятлы. Бир айны узагъында лап гючлю инстинктни (гъисни) басылтып, адам гючлю ягъны ишлете ва ону гъакъылы гъа-

васлыкълардан оьрлюк ала, гъаваслыкъланы къулуна айланывдан ону хожайыныны ёлуна багъып абатлана. Озьюн Аллагъ ﷻ гёрегени учун ашны гери уруп, инсан Къудратны Еси озьюне тергев этегенни англап, энниден сонг да гюнагъ ишлерден сакъланажакъ. Ачлыкъ учун лап яхшы заман Къудратны Еси гёрсетген айдыр, шону булан ачлыкъ булан сав этеген ва ахтарагъан алимлер де рази. Рамазан айгъы оразаны артыкълыгы ону озьлер учун ачлыкъ гери урулагъан аврувлар тюгюл эсе, бары да адамлар тутма бола. Ачлыкъ булан сав этивге байлавлу айтса, шо туврадан-тувда гери урулмакъ буса, врачны тергевню тюбюнде оьте, шо буса бир-бирде харж якъдан зараллы бола. Рамазан айдагъы оразаны ругъ маънасы бар. Гъакъ юрекден Къудратны Еси учун ораза тутагъанлар гюндюзлер гери урулагъан затланы этмей, неге десе, шолар Аллагъгъа ярамакъ учун этиле. Шогъар гёре яман алымлардан айрылмакъ учун рамазан айда ораза тутса яхшы. Къудратны Еси о Озьюню агы деп айтгъан ва шайтан ону къуйрукъчуланы шо айда бусурманлагъа зарал этмесин учун, шынжырлар булан байлана. Гъакъ зат, шо ниъматлы айны гъакъында бары да затны Аллагъ ﷻ биле. Къой, шо рамазан ай гюнагълардан, терс ишлерден азат этеген ай болсун ва Къыямат гюн жагъаннемни отундан сакълайгъан къалкъан болуп токътасын!

Къатынны насипи — эрни аварасы

1 « Эрлерибизни нечакъы суйсек де, толу насипни сезмек учун, янынгдагы эргишини бир кемчилиги де болмагъанны сюесен. Гьар эргиши учун буса, уьлгю гьисапда Пайхаммарны ﷺ ишлери ва яшаву болмагъа тарыкъ. Ол булай айтгъан сёзлени унутмайыкъ: «Арагъыздан лап яхшыларыгъыз къатынларына яхшы янашагъанлардыр. Оьз къатынларым учун буса, мен лап яхшысыман» (Тирмизи етишдирген). Кёбюсю къатынлар магъа: «Огъ, насипим мени», — деп эрлерини гъакъында айтмагъа болмайбыз деп, мюкюр бола. Дюр, бугюнгю яшавда тетекейсиз эрлени тапмагъа къыйындыр. Шолай да бола туруп, «орта гьисаплы» эрлер къатынларыны намусуна тийип, оланы тарбиялайгъаны тамаша гёрюне. Аявлу эргишилер, къатынны насипли этмек учун кёп зат тарыкъ тюгюлге инаныгъыз... Пайхаммарны ﷺ ва астабланы заманларындан белгили ёравлагъа гёре юрюсе, таманлыкъ этер. —Лап простой ва агъамиятлы ёрав: оьзюню гъайы этилегенни сезеген кюйде къатыныгъызгъа яхшы янашыгъыз. Оьзюнден эсе, ону гъайы артыкъ этилегенни де билдирмеге яхшы. Ону къырыйында болувну аслу мурадыгъыз — къатынны насипли этмекни анлатмагъа тарыкъ.

—Къатынны имбашларына юк салмагъыз. Оьз ишигизни этмеге огъар тилемегиз ва тилекни къабул этмеген саялы, айып эте турмагъа тюшмей. —Ят тиштайпалагъа къарамакъдан сакъланмагъа тарыкъ, къатын гюллейген кюйню болдурмагъа тарыкъ тюгюл, оьзюнг де себелсиз гюлеме. —Бирт де къатынга алда йиберген хаталарын эсине салма, айрокъда ят адамланы алдында, уьстевюне эришегенде. Къатын юрек инче хрусталь йимик: бир керен чартгласа, алда йимик дагъы йыртылламасны эсингде сакъла. —Яман ва ерсиз масхара этивден сакълан, айрокъда къатынны тыш гёрюнюшюне тиегенлерден. —Къатынга, оьзюнге нечик янашыв болгъанны сюегенде йимик, янаш ва оьзюнг арив гёрюнюшлю болмагъа сюегенде йимик, ол да исбайы болмагъа сюегенни унутма. Ибн Аббас булай айтгъан болгъан: «Ол магъа ярмакъ учун безенмеге сюегенде йимик, мен де къатынны хошуна гелмек учун безенмен». — Къатын булан масхара этегенде оьрлюк тутмай, просто янаш. Къаттылыгъы булан белгили Умар халипа да булай айтгъан болгъан: «Агълюсюнде эргишиге йымышакъ хасиятлы болмагъа, шат турмагъа ёрала...». Къатынны насипини кюрчюлерини

узун сиягъында лап аслусуну гъакъында — иманны гъакъында — эсгермеге унутмайыкъ. Адамны янгыз иман этмеге бола гертиден де насипли. Куллю Аламны Яратгъангъа, нени де этмеге бажарагъан Къудратлыгъа, Берегенге де, Алагъангъа да инанагъанлыкъ — насипни кюрчюсю, неге десе Ол бары да затны Еси. Неге тюгюл талайсиз

бусанг — насип тилемеге тарыкъсан, насип гёрген бусанг — шюкюрлюк этмеге герексен. Яшавунгда гёреген бары да иш Есибизни ихтиярына гёре болагъанны англайгъанынг — насип. Шо заман яшавунгдагы гьар мюгьлет сени учун насипге айлана, неге тюгюл Есинг сени бир заманда да кьоймажакъны англайсан.

Бизин барыбызны да душманыбыз бир

Яшавубузну барышында биз кёплене оьзюбюзню душманларыбыз гьисаплайбыз. Душманларыбызны журналарына айры-айры адамлар, яда савлай миллетлер, политика партиялар ва шолай башгъалары гирме бола. Буса да, къыйысвуз къайнана ва ачувлу начальник, гече сагъат он бирден сонг дреь булан ишлейген хоншу, сени гъакъында айтды-къуйтду юрютеген алдынгы кьурдашынг, оьзюн толу кюйде гёрсетген аслу душмандан эсе кьоркъунчул тюгюл.

Гьажимурад Омаргъажиев

Бизин аслу ва лап агъамиятлы душманыбыз — гюнагъ иш. Женнетге гирме бизге о четим этежек. Бириси дюньяда биз къайнанабызгъа, начальнигибизге, хоншубузгъа тергев бермежекбиз. Биз женнетге гирме къаст этежекбиз, гюнагъларыбыз буса кьоймажакъ. Эгер гюнагъ ишлер юреклерин къатдырмай ва бузмай буса, инсан нече де рагъмулу ва бек гёзел болажакъ эди! Душманыбыз бизин эки де дюньядагы кёп-кёп шабагъатлардан магърюм эте. Бир гюнагъ иш оьзюнден таба кёп тюрлю оьзге гюнагъланы тувдура, оланы санаву арта ва генгеше. Оьзюбюзню гюнагъларыбызны тюппе-тюз билебиз деп ойлашма

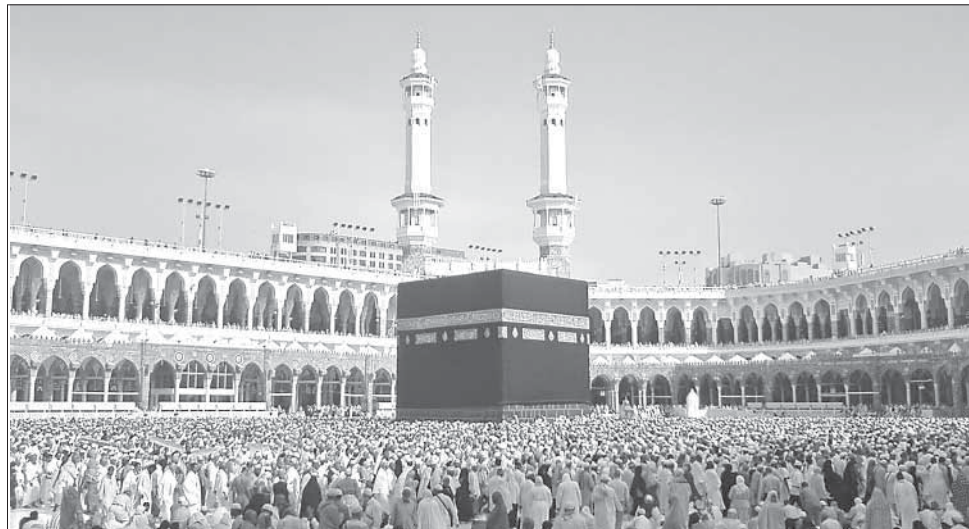
ярамай. Озокъда, бир тюрлю гюнагъларыбызны билебиз, тек кёплерин билмейбиз. Къудратны Еси Къуръанда булай айта: «Тек олай тюгюл! Оланы юреклерин оьзлер къазангъан затланы туманы кьуршагъан» («Гьуджурат» деген сура, 14-нчю аят). Шо аятны гъакъында Магъаммат Пайхаммар ﷺ булай айта: «Гертилей де, кьул гюнагъ иш этген буса, ону юрегине къара дамгъа салыныр. Эгер ол, шогъар гьёкюнюп, товбагъа тюшсе ва оьзюнден гечмекни тилесе, шо дамгъа тазалана...» Сонг булай аятны охугъан: «Тек олай тюгюл! оланы юреклерин къазангъан затларыны туманы кьуршагъан». Бизин бары да балагъларыбыз, бузукълукъларыбыз душманыбыз гюнагъны себебинден тувулуна. Аллагъны ﷻ Китабына ва Пайхаммардан ﷺ гелген затгъа гёз къаратгъан адам гюнагъ ишлер такъсыргъа гелтирегенни ва Къудратны Есини ачувун чыгъарагъанны исбатлайгъан кёп-кёп далиллени гёрежек. Эсгерилген маънаны гёрсетеген аятланы бириси муна: «Къайсы балагъ да сизге янгыз кьолларыгъыз этген гюнагъ ишлер учун геле ва Есибиз сизин кёп затларыгъызны гече. Сиз Ер юзюнде къачып, къутулма болмассыз ва Аллагъдан къайры сизин не якълавчугъуз, не кёмекчигиз ёкъ» («аш-Шура» деген сура, 30–31-нчи аятлар). Бизин душмандан уьстюн гелмек учун шу затланы этме герек: — Дуа — шо муьмин адамны савуту. — Этген ишине гъакъ юрекден гьёкюнемек, товбагъа тюшмек. Расулуллагъ ﷺ булай айтгъан: «Этген ишине гьёкюнюв — шо товба этив» (Ибн Маджа, №4252). — Яман кьурдашлардан арек турув. Гьадисде булай айтыла: «Инсан ону

кьурдашы токътагъан ёлда, сизин гьаригиз де ол ким булан кьурдашыкъ юрютегенге къарама герексиз» («Сагъигъ аль-Джамиь», №5858). — Парз болгъан ва сюннет намазланы къылмакъ. — Адилли — тюз адамлар булан къатнамакъны къастын этмек. — Ислам дин билимлеге ес болувгъа къаст этмек. — Аллагъны ﷻ кёп эсге алмакъ. — Къуръанны уйренмек учун бирлешген дарслар юрютеген мажлислерде ва шологъа ошагъан ерлерде ортакъчылыкъ этмек. Ахырда, гюнагъ ишлерден сакъланывда гъакъыллы адам айтгъан рецептни гъакъында язар эдим. Гъакъыллы гишини ягъына гелип, бирев огъар: «Гюнагъ ишлерден рецепт ёкъму?» — деп сорагъан. — Бар! — деген гъакъыллы гиши. — Агъачлыкъгъа барып тынглаву болувну тамурун къазып чыгъар. Сонг авлакъгъа чыгып, юрек тазалыкъны чечеклерин юлкь. Орманлыкъгъа гирип, онда чыдамлыкъны япыракъларын ал. Бавлардан ачыкъ юрекликни емишлерин жьй, — деп айта. — Оланы барысын да не этейим? — деп, о адам тамаша бола. — Жьйгъан затларынгни да алып, уьюнге бар, — деп узата гъакъыллы гиши. — Тийишсиз затлардан сакъланывгъа ораза тутуп, шоланы барысын да кьурутуп, рагъмулу ишлени савутуна сал. Къардашыкъ сюювню ва гьёкюнювню гёзьяшларына туз сал, садагъа чомартлыкъны, ириялыкъны ва Аллагъдан кьоркъувну кьош. Муьминликни опурагъын гийип безенип, шо дарманны гьар гюн ич. Сувукъ тийип, гюнагъ ишлер булан къайтара аврума тюшмесин учун, бош сёзлеге муштарлы болма!

Гъажгъа барагъанда

Магъаммат Умаров

Бакъийге кеп абурлу
Сыйлылар гёмюлгендир,
Аллагъдан къоркъмакълыкъ да
Олардан берилгендир.

Олагъа салам берип,
Зияратгъа гелсек де,
Къуръан охугъан сайын
Оланы эсерсек де.

Гезлени юмуп бираз,
Сакъласакъ абурун да,
Токътасакъ дуа этип,
Оланы къабурунда.

Бизге унутма тюшмей
Атларын да оланы.
Оланы на унутуп,
Гъаждан гъаж да боламы?!

Пайда ёкъ оз ишине
Сююп гюймесе юрек,
О янны халкъларын да
Юрек суймеге герек.

Озюн сюеген йимик,
Суймесе, адам халкъын
Болармы Къыяматда
Огъар гирмеге салкъын?!

Бакъийге гёмюлгенлер
Он минге де толадыр...
Олар чы Пайхаммарны
Асгъаблары боладыр.

Аллагъа рази болгъурлар
Кеп ишлер этген олар
Аллагъны шариаты –
Дин учун гетген олар.

Женнетлеге баражакъ
Бары къатынны Алтыны.
Бийкеси Фатимат да
Бар, Алини къатыны.

Ону да Къабурунда
Биразгъа токътап – къатып,
Огъар да салам бере
Аста шулай деп айтып:

– Ассаламу алайки,
Пайхаммарны баласы!
Алини де агълюсю,
Гъасан, Гъусен анасы!

Аллагъны саламлары
Пайхаммарны къызына,
Алини агълюсюне,
Ожагъыны тузуна!

Бийкебиз Фатимат чы
Аллагъа рази болгъуру
Бизин шагъадатны да,
Бизден алып къойгъуру.

Биз шагъадат этебиз
Сен де шагъат бол огъар
Расулгъа Къыяматда
Айтарсан бизден хабар.

Сени шагъатынг булан,
Бизге шапаат этсе,
Бизге уллу къуллукъдур
Шагъатыбыз етсе.

Осман да бар Аффанны
Уланы лап тирииси.
Эки нюрню ессиси
Дерт халифни бириси.

Бугъар да салам берип,
Эдебин-сыйын сакълап,
Шагъадатын тапшурап
Дуа этип, аманатлап.

Мундадыр Пайхаммарны
Бир агъаву Аббас да.
Динни абурун сакълап,
Кеп этген динге къаст да.

Пайхаммар кеп сюеген
Авлетини авлетини
Мундадыр Гъасанны да
Къабуру ва девлети.

Гъусенни бир уланы
Али де бардыр мунда.
Мугъаммад Бакъийде бар,
Джафар Садикъ де шунда.

Нечик бармай къаларсан,
Нечик гёрмей буланы?
Ибрагъим де шунда чы –
Пайхаммарны уланы.

Пайхаммарны къызы
Рукъият да шундадыр.
Шу къабурлагъа гёмген
Ёрукълу бир бойдадыр.

Пайхаммаргъы сют агъа
Болгъан Маъзун уланы
Гёмюлген. Гелмей энни
Нечик къояр буланы.

Имам Шамил де бар чы!
Ону да бар къабуру.
Биз де гетермей ону
Ким гетерер абурун?!

Дагъы да кеп бар мунда
Зияратлар бармагъа,
Устьюне барып токътап,
Баракатын алмагъа.

Башгъа ердеги зияратлар

Башгъа ерде Исмаил
Бар Джафарны уланы.
Имам Малик де бар чы –
Къурдашы да буланы.

О – Саканны уланы –
Олар булан бирчедир,
Айрылмас ювукълардай,
Бирче сырлар чечедир.

Пайхаммар сувлар ичген,
Жувунгъан ва киринген,
Къуюлар да бар онда
Караматы билинген.

Булагъа да герекдир,
Адамлагъа бармагъа.
Шоланы да ниъматын,
Баракатын алмагъа.

Угъудну зияраты

Киринип – тазаланып,
Намазгъа да жувунуп,
Зияратына барма
Унутмагъыз Угъудну.

Мунда кеп шагъитлер бар
Дин учун жанын берген.
Аллагъа учун да яхшы,
Саваблы мунда гелген.

Мунда, къоркъув билмейген
Пайхаммарны агъаву,
Динге къаршы тайпаны
Кеп-кеп юлкыгъан бугъанын.

Гъамзат – арсландыр о
Бары шагъитни агъасы.
Динни де байракъчысы,
Къазаватны бугъасы.

Мунда бары да шагъитге
Саламлар да беригиз,
Къуръан, Къульгъулар охуп,
Дуа этип гелигиз.

Хандакъ зияраты

Киринмей зияратгъа
Гелме ярамайгъанны
Билесиздир булай да
Насгъа къарамайгъанны.

Нас адамны Аллагъа да
Суймей чи, валилер де
Бирев де суймей ону,
Асгъаблар, алилер де.

Хандакъда Салман Фарис –
Тарикъатны яшыдыр.
Пайхаммарны кеп суйген
Къардашы – сырдашыдыр.

Огъар да зияратгъа
Унутмагъыз бармагъа.
Ярамас чы ондан да
Бизге магърюм къалмагъа.

Ондан башгъалар да бар,
Барын да эсеригиз.
Къуръан аят охугъуз,
Баракатын гёрюгюз.

Мажитлеге зиярат

Мажитлер де бар мунда
Зияратгъа гелмеге.
Пайхаммар болгъан ерлер
Намаз къылма, гёрмеге.

Бири ону Къуббадыр,
Сонгугюн гелме яхшы.
Тек къачан гелгенни де
Абурулу болар башы.

Сонгугюн гелип къылса,
Эки ракаат суннетин,

Аллагъа умра къылгъандай
Ярыкъ этер дей бетин.

Гюнагълардан да гечип,
Умрагъа да тенг этер.
Тарикатын – рызкъысын
Аллагъа ону гент этер.

Муну тазалыкъ учун,
Кюрчюсюн де салгъандыр.
Тазалыкъ сюегенлер
Баракат да алгъандыр.

Масжидул Къиблатай да
Бар зиярат бармагъа.
Онда да кеп яхшыдыр
Барып намаз къылмагъа.

Мадина озю савлай
Зияратдыр адамгъа,
Гъажгъа барагъан ёлда
Ярай мунда къалмагъа.

Къайтыгда да гиригиз,
Ярыкъ болар бетигиз.
Биз де шолай этгенбиз,
Сиз де шолай этигиз.

Маккада

Масжидден айрылмадыкъ,
Намазланы къоймадыкъ.
Бир жума биз турсакъ да,
Мадинадан тоймадыкъ.

Киринип, игърамгъа
Чырмалыша – айлана.
Гетдик Микатгъа чыгып,
Гъажгъа негет байлама.

Онда намазлар къылып,
Негетлер да этдик биз.
Сонг Маккагъа – Каабагъа
Таваф этме гетдик биз.

Макка кеп сыйлы шагъар,
Гезеллиги тартагъан.
Онда гъар болгъан сайын,
Юрекде ругъ артагъан.

Гъарамгъа етишгенде,
Алдында токътар-къатар.
Сонг, Масжидул-гъарамгъа
Булай деп дуа айтар:

– Я Аллагъа, бу чу Сени
Лап да сыйлы Элингдир.
Абурулу Масжидингдир
Сав сакълайгъан ерингдир.

Мен де Сени къулунгман
Шу, къулум гъалымда,
Гюнагълардан гечер деп,
Токътагъанман алдында.

Бары жандан да гечесен.
Тилеймен, менден де геч.
Гюнагълардан гечмеге
Сагъа къыйын тююл геч!

Бары жандай, мен де Сени
Къулунгман – бир жанынгман!
Дюньягъа Сен яратгъан,
Сен жан салгъан санынгман!

Юрекни тююнлерин
Къыйын гёрмей гечер деп,
Кеп йыракъдан ёл юрюп,
Гелгенмен Сен гечер деп.

Жагъаннемге салма Сен,
Къутгъар гюнагъ-дертимден,
Гечип къой, Аллагъа, энни
Уъюнгню гюрметинден!

–Эгер межитге бармагъа ва Къуръан охумагъа авлетине ата-анасы къоймай буса, ол не этме тарыкъ?

–Авлет, озокъда, ата-анасына тынгламагъа герек. Амма ата-ана авлетге Аллагъны алдындагы борчну (фарзны) этмеге гери ура буса, шолай гезиклерде олагъа тынгламагъа тарыкъ тюгюл. Сюннет ишлерде буса, авлет ата-анагъа тынглап, шоланы этмесе, гюнагъ болмай. Къуръан охумагъ ва межитге бармакъ (жума намаздан къайры) адамгъа борч тюгюл, сюннет. Намаз къылыв, ораза тутув йимик озге борчларда буса, ата-ана не айта деп тынгламагъа герекмей.

–Гъарам ерде ишленген уйлер бар, шонда ишлемеге яраймы, береген акъча гъалал боламы?

–Бу масъалада уй гъарам ерде ишленгенми деп къарамагъа тарыкъ тюгюл, шо учун уйню еси жавап берер. Иш гъарам булан байлавлуму экенге агъамият бермеге тарыкъ ва шолай буса, ишлеме де, алапа алмагъа да ярамай.

–Мен гъижап гиенен, тек эрим шогъар рази тюгюл, просто явлукъ байла деп айта. Шонда ихтиярсыз гъижап гийсем гюнагъ боламы?

–Болмай. Къатынгишиге гъижап байламакъ учун, эринден, атасындан ва озге кимеседен ихтияр алмагъа бирт де тарыкъ ер ёкъ. Уъстевюне, шолар къаршы буса да, тынгламагъа тарыкъ тюгюл, неге десе шо Аллагъ олагъа салгъан борчлардан.

–Адам он минутгъа олтуруп яда ятып къалкъып юхласа, намазы бузуламы?

–Уву чыкъмасдай гъалда гётюн басдырып олтургъан гъалда юхласа, намаз жувунгъаны бузулмай.

–Къабурда гёмюлген нече тюрлю адамны къаркъарасы чиримей?

–Янгыз пайхаммарланы ва дюнъяны да, ахыратны да деп айтылагъан шагъитлени къаркъаралары къабурда чиримей.

–Телевизордагы башы ачылгъан къатынгишини тюклерине ва санларына къараса гюнагъ боламы?

–Бола.

–Адамлар имамны артында намаз къылагъанда, имамны намазы бузулса, артындагы адамланы намазы саналамы?

–Имамны намазы бузулса, ол тайып (оъюнню ерин тутсун, деп айтса атив болур) шону артында тургъан адам тутуп жамиятны узутмагъа тарыкъ ва шолай этилсе, оъзелени намазы бузулмай. Шо саялы жамият булан намаз къылынагъанда имамны артында билеген, охугъан ва намазны узатып болардай адамлар турса, яхшы.

–Нажжасда оъсген яшылчаланы ашама яраймы, масала къабакъны ва ш.б.?

–Къый ва шолай озге нажжасны къоллап онгарылгъан топуракъда оъсген оъсюмлюклени ашамагъа ярай, тек къолла-маса яхшы деп санала.

–Мен эшитген кюйде, бусурман адамгъа сарынлагъа тынгламагъа ярамай. Шо тюзюм?

–Бир-бир алимлер токъташдырагъан кюйде, гъарам саналагъан алатлар булан ва маънасыз, эрши сёзлер къолланмай буса, макъамлагъа тынгламагъа ярай.

–Адам бир сагъатдан артыкъ юхласа, сонг тургъанда эшикте бармай намазгъа жувунуп намаз къылмагъа яраймы?

–Эгер эшикте бармагъа гъажатлыкъ ёкъ буса, уянгъан сонг, гертиден де гъажатханагъа бармайлы, намаз жувунуп къоймагъа ярай.

–Адам киринегенде намаз жувунмай намаз къылмагъа яраймы?

–Негет булан киринегенде (гъусл) намаз жувунмакъ борч тюгюл, сюннет. Шо саялы киринегенде намазгъа айрыча жувунмай, сонг намаз къылмагъа ярай.

–Межитде намаз къылагъанда адам: «Гъали магъа бары да халкъ къарап тура, мен намазны атив этейим», - деп ойлалса, гёземелик боламы?

–Шолайлыкъгъа риягъ (показуха) деп айтыла. Гиччи ширк деп саналагъан бу амалдан тез тазаланмагъа къарамагъа тарыкъ. Тарикъат-супулукъ муна шу кепдеги юрек аврувлардан къутулмакъ учун иш гёре.

–Устадан къуллукъ алгъанлар оъюнню шайыхына яда юртну имамына тынгламагъа герекми? Эгер оланы арасында бир масъалагъа тюрлю-тюрлю янашыв бар буса? Булай гезиклерде бусурман адам кимге табив болмагъа тарыкъ?

–Инг башлап бизге бир затны билмеге тарыкъ. Эгер устаз да, имам да гъакъ ёлда буса, оланы арасында не масъалагъа байлавлу да къаршылыкъ болмас. Амма гъалиги заманда муташайы деп айтылагъан ялгъан шайыхлар да бар, ярты-юрту охугъан, билими осал, янгылышагъан имамлар да ёлугъа. Шо саялы бу соравгъа жавап бермек учун алдын, не шайыхны ва не имаманы гъакъында сёз юрюлегенни ахтарып къарамагъа тарыкъ.

Аявлу охувчулар, "Мобильный байлав-лукъ" деген рубрика-бызгъа SMS-лер геле. Тюпде шоланы бере-биз. Шолагъа сиз де язмагъа боласыз. Бизин номерибиз: **8988-296-94-22**

–Гече ортада къылынагъан намаз лап яхшысы деп эшитген эдим. Шо не намаз экенни ва нечик къылынагъанны билмеге сюемен.

–Кюйге къарагъанда, тагъажут намазны гъакъында сёз юрюле. Шо сюннет намаз гечеги борч намаз къылынып битгенде ва аз буса да мюгълетте юхлагъан сонг къылына. Эки ракаатлы бу намазны къайтарып, къайтарып эртен болгъанча къылмагъа ярай.

Рузнама

Октябрь

дни	Утрений	восх.	Обеден.	После-обеден.	Вечерн.	Ночной
1	5:14	6:44	12:45	15:59	18:35	20:01
2	5:14	6:45	12:45	15:58	18:34	19:59
4	5:18	6:47	12:44	15:55	18:30	19:55
6	5:20	6:49	12:44	15:53	18:26	19:52
8	5:22	6:52	12:43	15:50	18:23	19:48
10	5:25	6:54	12:43	15:47	18:19	19:45
12	5:27	6:56	12:42	15:45	18:16	19:41
14	5:29	6:59	12:42	15:42	18:13	19:38
16	5:32	7:01	12:41	15:40	18:10	19:35
18	5:34	7:03	12:41	15:37	18:06	19:32
20	5:36	7:06	12:40	15:35	18:03	19:29
22	5:39	7:08	12:40	15:32	18:00	19:26
24	5:41	7:11	12:40	15:30	17:58	19:24
26	5:43	7:13	12:40	15:28	17:54	19:21
28	5:45	7:16	12:39	15:25	17:51	19:18
30	5:48	7:18	12:39	15:23	17:49	19:15

